

เริ่ม
ต้น
ด้วย
10
คะแนน*

มีผลกระทบ
ด้านลบต่อ
สิ่งแวดล้อม
หรือไม่?

ไม่

ใช่ (-3)

มีผลกระทบ
ด้านลบต่อ
สังคม
หรือไม่?

ไม่

ใช่ (-2)

มีผลกระทบด้านลบ
ต่อ เศรษฐกิจ หรือไม่?

ใช่ (-1)

ไม่

ช่วย ลด ขยะหรือไม่?

ไม่ (-2)

ใช่

ช่วย ป้องกัน
การเกิดขยะใหม่
หรือไม่?

ไม่ (-2)

ใช่

สามารถใช้ซ้ำได้
หลายครั้งหรือไม่??

ไม่ (-2)

ใช่

ยังมีครบ 10 คะแนนไหม?

ไม่

ใช่

มัน ดีกว่า
วิธีการที่มีอยู่แล้ว
ในท้องถิ่นหรือไม่?

ไม่

ใช่ (-2)

มัน ทำลาย
วิธีการลดขยะ
แบบอื่นหรือไม่?

ไม่

ใคร เป็นผู้เสนอ
แนวทางนี้?

บริษัทใหญ่
(-1)

ท้องถิ่น/
เป็นอิสระ

หนทางที่ยอมรับไม่ได้ :
ต้องหาหนทางอื่น
หรือกลับไปสู่ระบบเริ่มต้น
ซึ่งก็คือการคัดแยกขยะ

อาจจะยอมรับ
ให้เป็นแผนระยะสั้น
ในช่วงการเดินทาง
สู่ระบบปลอดขยะได้
โดยต้องมีการคัดแยกขยะ
เป็นแผนจริงจังร่วมด้วย

ไชโย!
นี่เป็นทางออกที่แท้จริง
ที่สมควรเป็นส่วนหนึ่ง
ในแผนระยะยาว
ของระบบปลอดขยะ

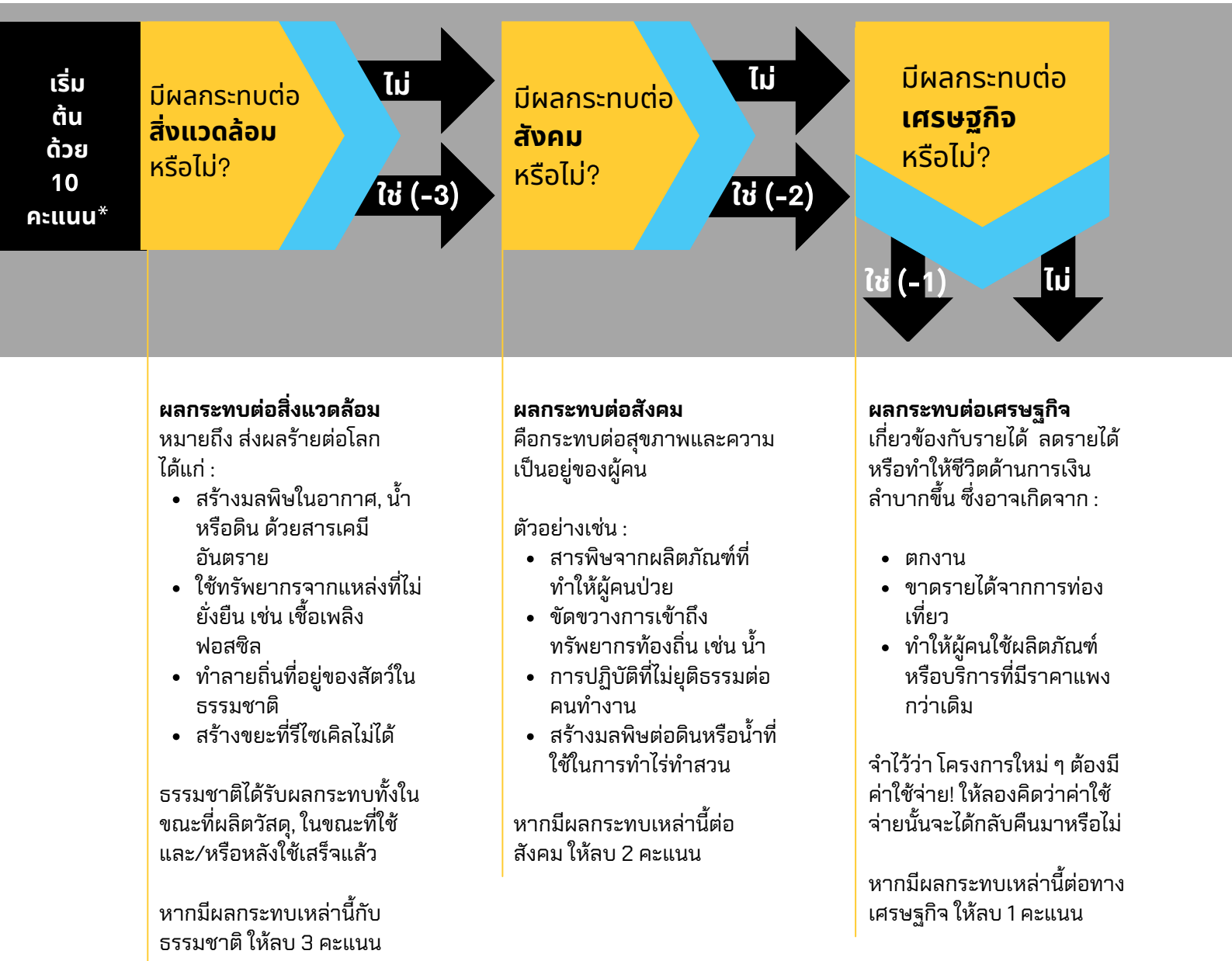
หนทางจริงหรือเท็จ?
เครื่องมือประเมินแผนการปลอดขยะ

*ดูวิธีการใช้ที่หน้า 2

เครื่องมือนี้ใช้อย่างไร

เครื่องมือนี้ช่วยให้คุณบอกถึงหนทางการจัดการขยะที่แตกต่างกันได้

เริ่มต้นด้วย 10 คะแนน ตอบคำถามแต่ละข้อต่อ ๆ ไปจนจบ ให้ลบคะแนนตามข้อที่แจ้งไว้ ด้านล่างเราได้อธิบายไว้ถึงสิ่งที่ควรคำนึงถึงเมื่อตอบคำถาม และมีคำอธิบายสำหรับผลคะแนนที่ได้เมื่อทำเสร็จ

คำถามเกี่ยวกับขยะ

มันช่วยลดขยะหรือไม่?

หนทางนี้ช่วยสร้างขยะน้อยลงหรือเปล่า?

ตอบ **ใช่** หากว่าขยะที่ถูกนำไปรีไซเคิลหรือกำจัดทิ้งมีน้อยลง

ตอบ **ไม่** หากจำนวนขยะยังเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้น เช่น ยังใช้แล้วทิ้งเหมือนเดิมแค่เปลี่ยนวัสดุให้แตกต่าง ถ้า "ไม่" ให้ลบ 2 คะแนน

ป้องกันการเกิดขยะเพิ่มในอนาคตหรือไม่?

ตอบ **ใช่** หากมีการผลิตของใหม่ไม่มาก เช่น แผนที่สร้างการใช้ซ้ำ, เติม หรือซ่อมแซม

ตอบ **ไม่** ถ้าหากจำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่ยังคงเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้น

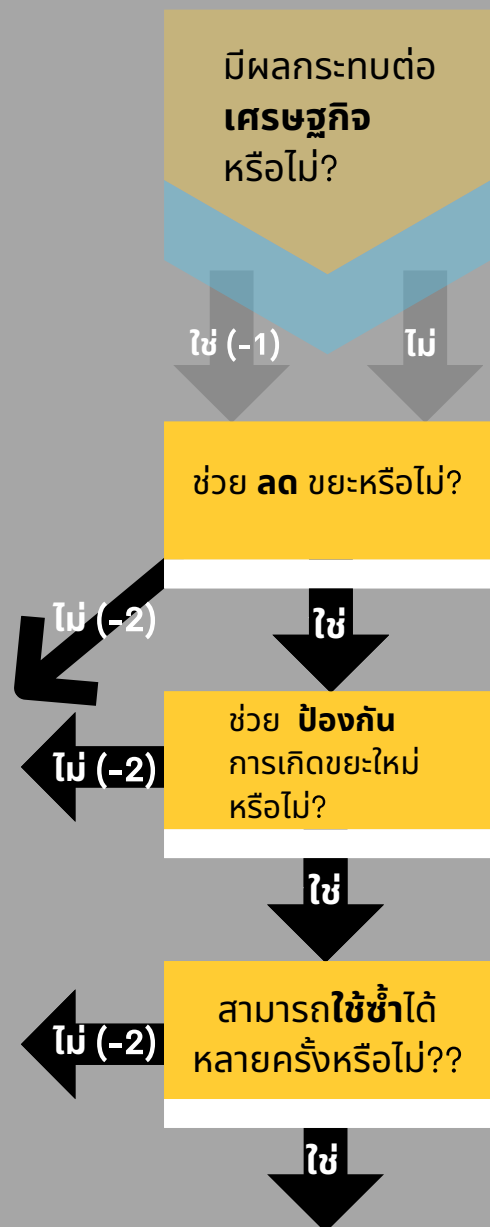
ถ้า "ไม่" ให้ลบ 2 คะแนน

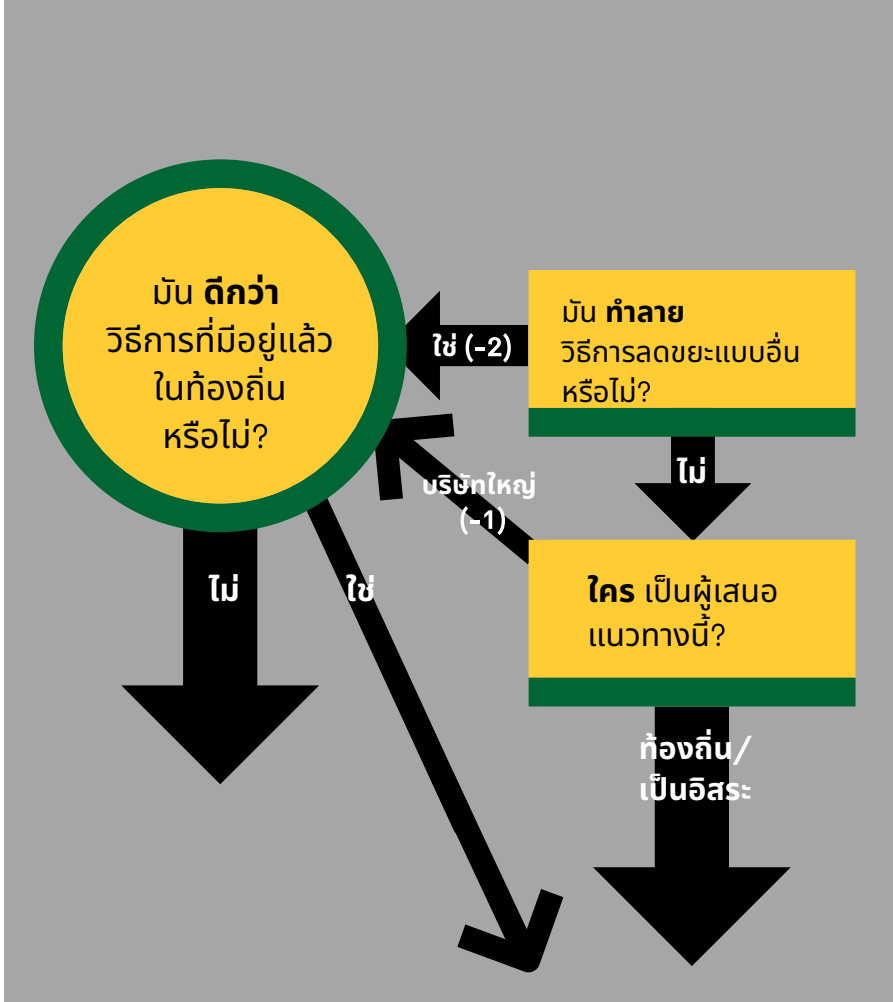
สามารถใช้ซ้ำได้หลายครั้งหรือไม่?

ตอบ **ใช่** หากว่าเป็นกระบวนการหมุนเวียนต่อเนื่อง หมายถึงสามารถนำวัสดุเดิม มาใช้ซ้ำในแบบเดิม ได้ครั้งแล้วครั้งเล่า เช่น การรีไซเคิลโลหะ หรือการนำขวดแก้วมาทำความสะอาดและเติมใหม่

ตอบ **ไม่** หากว่าเป็นกระบวนการชั่วคราว (ครั้งเดียวหรือวนซ้ำได้น้อยครั้ง) ที่เพียงแคื่อยืดเวลาในการนำส่งบ่อขยะออกไป เช่น การเปลี่ยนขวดพลาสติกเป็นพรมหรือเสื้อผ้า เราเรียกสิ่งนี้ว่า "การดาวน์ไซเคิล" เพราะวัสดุถูกเปลี่ยนและไม่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำในแบบเดิมได้อีก

ถ้า "ไม่" ให้ลบ 2 คะแนน

คำถามสุดท้าย

มันทำลายวิธีลดขยะแบบอื่นหรือไม่?

สิ่งนี้จะขัดขวาง, ทำให้ช้าลง หรือลดประสิทธิภาพในการลดขยะหรือไม่?

ตัวอย่างเช่น คุณอาจจะตอบว่า "ใช่" ถ้าสิ่งนั้นคือการเผา เพราะมันเป็นเทคโนโลยีที่ค่าใช้จ่ายสูง และต้องการขยะป้อนอยู่เรื่อยๆ จึงไม่มีทางที่จะแบนพลาสติกได้ ถ้าคำตอบคือ "ใช่" ให้ลบ 2 คะแนน

ใครเป็นผู้เสนอแนวทางนี้?

ใครคือผู้อยู่เบื้องหลังโครงการนี้? มันได้รับการสนับสนุนจากบริษัทผู้ผลิตพลาสติกขนาดใหญ่หรือไม่? ถ้า "ใช่" ให้เลือกคำตอบ "บริษัทใหญ่" และลบ 1 คะแนน (มันอาจจะเป็นการพอกเขี้ยว). หากว่าเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก ให้เลือกคำตอบ "ท้องถิ่น / เป็นอิสระ"

มันดีกว่าวิธีการที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นหรือไม่?

ลองคิดถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับขยะเป็นประจำในพื้นที่ที่คุณอยู่ เปรียบเทียบกับหนทางนี้? เช่น ถ้าปกติถุงพลาสติกถูกนำไปเผาทิ้ง การนำไปทำอิฐพลาสติกก็จะเป็นหนทางดีกว่า (ในระยะสั้น) ถ้าคุณไม่แน่ใจว่าจะไรดีกว่า ลองใช้เครื่องมือนี้ในการฝึกฝนและเปรียบเทียบคะแนน

เข้าใจผลที่ได้

หนทางที่ยอมรับไม่ได้

นี่เป็นหนทางเท็จ ไม่ผ่านทั้ง 3 บททดสอบ :

- เป็นหนทางที่ยั่งยืนทั้งกับธรรมชาติ, ผู้คน และเศรษฐกิจหรือเปล่า?
- เป็นหนทางระยะยาวที่ช่วยลดและป้องกันการเกิดขยะเพิ่มหรือเปล่า?
- เป็นหนทางที่ช่วยปรับเปลี่ยนสถานการณ์ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ให้ดีขึ้นหรือเปล่า?

นอกจากนี้ หากว่าเป็นการเสนอโดยบริษัทใหญ่ ก็ยังเป็นการพอกเขี้ยวด้วย จงหลีกเลี่ยง! แต่ให้เริ่มหรือพัฒนาการคัดแยกขยะในชุมชนแทน

ชั่วคราว / หนทางคั่นเวลา

หนทางนี้ มักจะได้คะแนนอยู่ที่ 5 - 9 คะแนน เป็นหนทางที่ดีกว่าสถานการณ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่มักจะให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนขยะที่มีอยู่ ไม่ใช่การปรับเปลี่ยนระบบไม่ใหสร้างขยะตั้งแต่ต้นทาง

บางสิ่งอาจดีกว่าหรือด้อยกว่า แต่ก็ไม่มีสิ่งไหนที่จะนำไปสู่แผนการลดขยะในระยะยาว เพราะเหตุนี้ เราอาจจะพิจารณาหนทางเหล่านี้ให้เป็นแผนการระยะสั้นหรือระยะกลางได้ หากว่า :

- ค่าใช้จ่ายไม่สูง / ไม่ต้องการการลงทุนในระยะยาว
- สร้างผลิตภัณฑ์ที่คงทน ใช้งานได้นาน
- ไม่สร้างมลพิษเพิ่ม (เช่น เส้นใยไมโครพลาสติกในเสื้อผ้า)
- ไม่มีการประชาสัมพันธ์ว่าเป็นทางออกที่แท้จริง

คะแนนของคุณผ่านการทดสอบเรื่องนี้หรือไม่ หากคะแนนอยู่ที่ 7+ แสดงว่าผ่าน แต่หากต่ำกว่า ลองคิดว่า จะปรับเปลี่ยนหนทางนั้นให้ดีขึ้นได้อย่างไร เช่น คุณจะทำโครงการโดยไม่รับการช่วยเหลือจากบริษัทใหญ่ได้หรือไม่? ทำเป็นหลังคาแทนการนำมาทำเป็นของเล่นเด็ก เพื่อลดอันตรายต่อสุขภาพได้หรือไม่? แล้วลองทำแบบทดสอบอีกครั้งเพื่อดูว่าผ่านหรือไม่ หากยังไม่ผ่าน แทรชฮีโร่ต้องไม่ทำสิ่งนั้น (แม้ผู้อื่นจำทำก็ตาม)

จงจำไว้ว่า สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงหนทางชั่วคราว จึงควรให้ความสำคัญเป็นแค่ "แผนสอง" เท่านั้น เราควรให้ความสำคัญกับ "แผนหนึ่ง" ซึ่งก็คือการป้องกันการสร้างขยะเพิ่มและการคัดแยกขยะ

ทางออกที่แท้จริง

หากคุณตอบทุกคำถาม แล้วยังคงมี 10 คะแนนเท่าเดิม คุณได้ทางออกที่แท้จริง! สิ่งนี้สามารถนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของระบบลดขยะได้ เพราะมันให้ประโยชน์กับสิ่งแวดล้อม, สังคม และเศรษฐกิจ และยังช่วยลดขยะอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างอาจจะเป็นเครือข่ายจุดเติมน้ำ หรือสวนผักชุมชนพร้อมด้วยเครื่องมือหมักปุ๋ย

คุณอาจจะสงสัยว่า ทำไมทางออกที่แท้จริงจึงมีน้อยนัก จริง ๆ แล้ว มันมีมากมาย แต่เพียงแค่มันไม่ค่อยมีใครกล่าวถึงมากนัก ธุรกิจใหญ่ ๆ ไม่ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนระบบ ในขณะที่บริษัทที่มีผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อขายมีกำลังในการโฆษณา แต่หนทางง่าย ๆ เช่นการหมักปุ๋ย ไม่มีงบการตลาดอยู่เบื้องหลัง จึงเป็นภารกิจของแทรชฮีโร่ที่จะช่วยกระจายข้อมูลนี้ไปสู่ผู้คนให้กว้างขวางขึ้น

เครื่องมือนี้ยังไม่สมบูรณ์แบบ!

คนสองคนที่ใช้เครื่องมือนี้ด้วยหนทางเดียวกัน อาจจะได้ผลลัพธ์ที่ต่างกัน นี่เป็นเพราะคะแนนขึ้นอยู่กับ :

- คุณเข้าใจหรือรู้จักหนทางที่นำมาใช้มากแค่ไหน
- ความคิดเห็นของคุณต่อแต่ละคำถาม เช่น อะไรที่นับว่าเป็นผลกระทบ

เพื่อให้ได้คะแนนที่ดีที่สุด พยายามหาข้อมูลให้มากที่สุดในการหาคำตอบ บางทีบริษัทที่จำหน่ายหนทางนั้น อาจพยายามแอบซ่อนสิ่งที่น่าเชื่อถือเอาไว้ หากมีความสงสัย ให้ถามแทรชฮีโร่เว็ลด์ หรือผู้ประสานงานในประเทศ!